

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Dlaczego jedne kraje są biedne a inne bogate?

dr Katarzyna Kubiszewska

Politechnika Gdańska
2 grudnia 2021r.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

1

Dlaczego niektóre kraje są bogate a inne biedne

2

Plan

Porozmawiamy o :

- świecie
- bogatych krajach
- biednych krajach
- przyczynach kłopotów biednych krajów

3

Pytania

- Dlaczego jedne kraje są bogate a inne nie?
- Czym różni się wzrost od rozwoju?
- Co robić, by Polska była bogata?

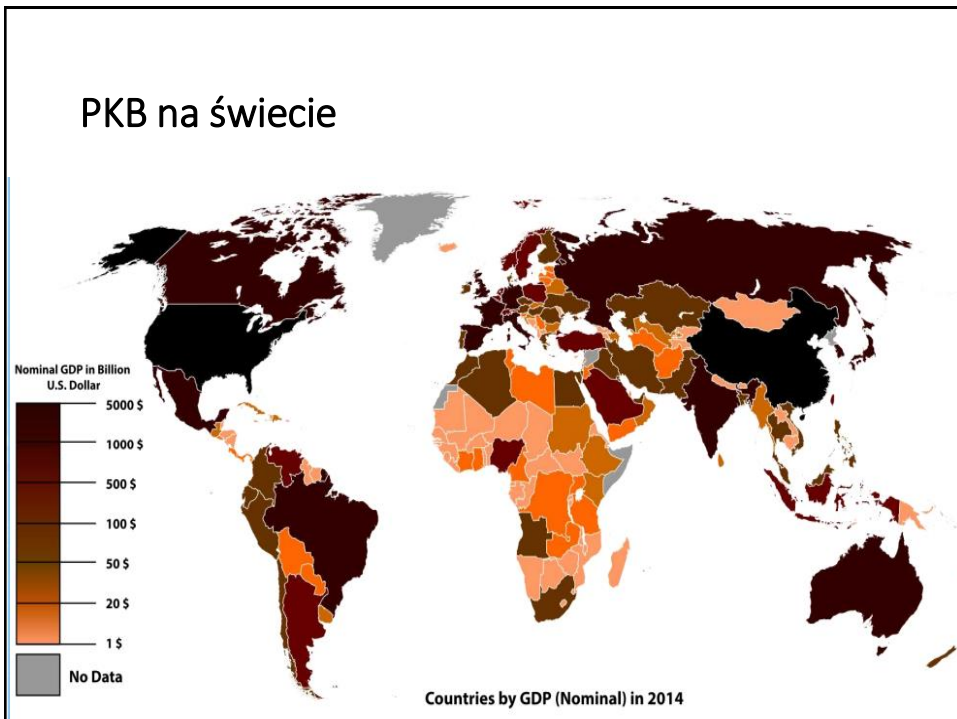
4

Mapa świata

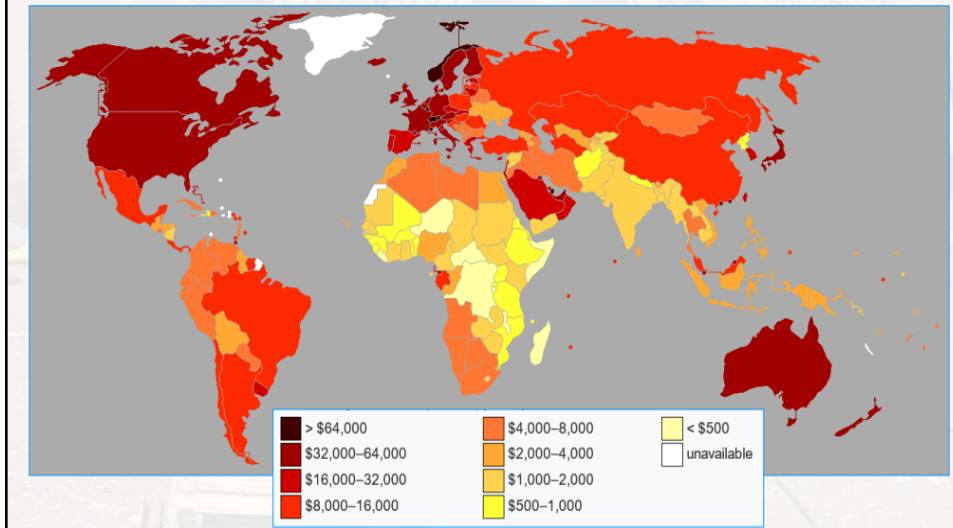
5

PKB na świecie

6

PKB na głowę

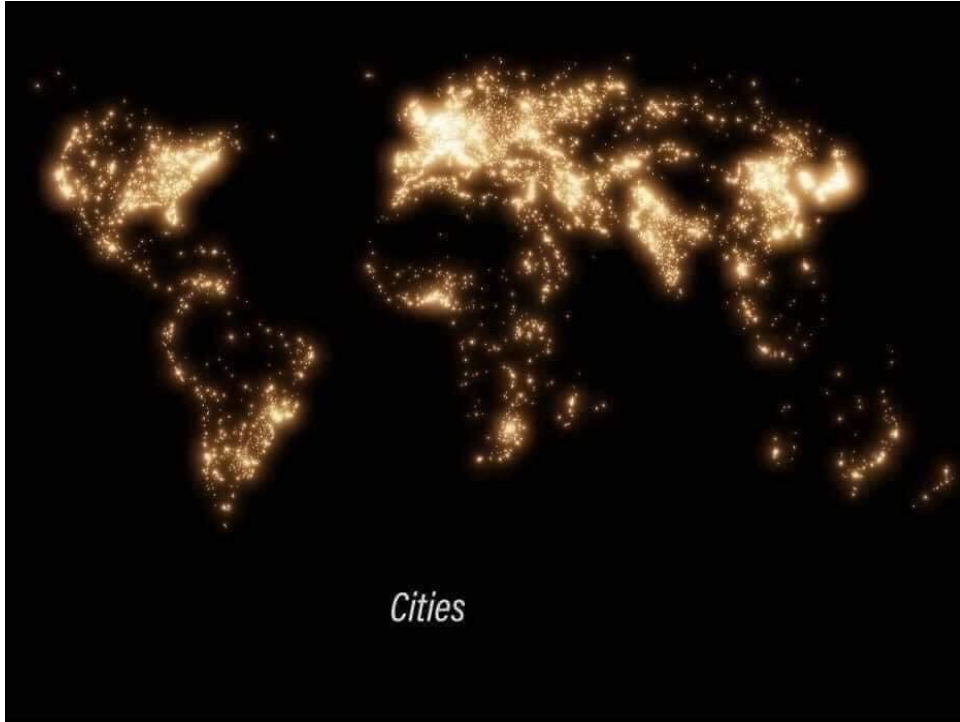

7

Majątek narodowy na osobę na świecie

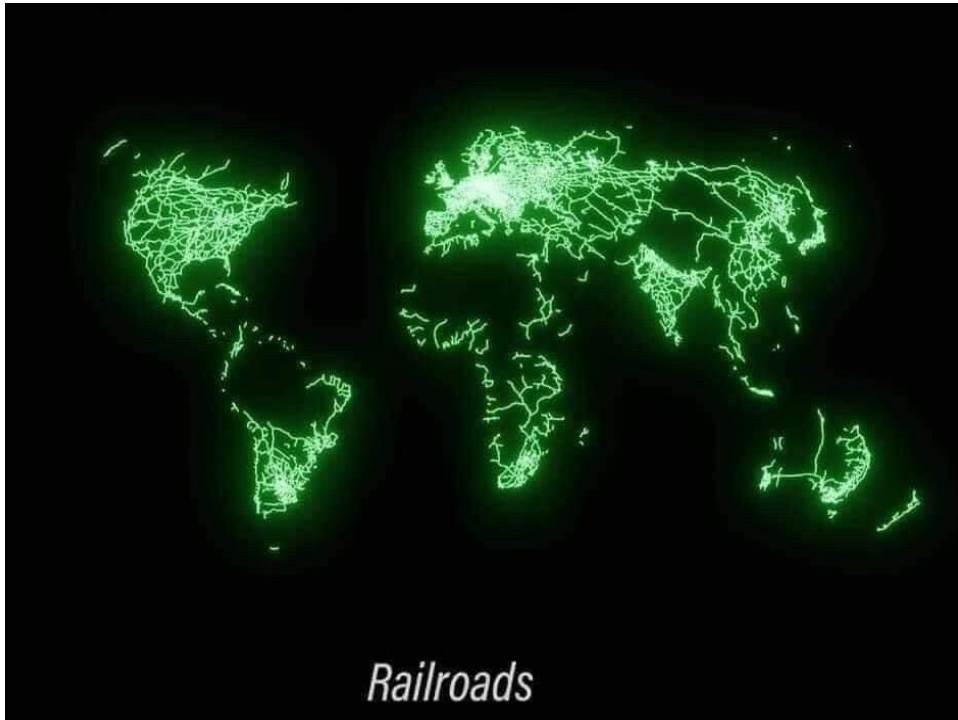
8

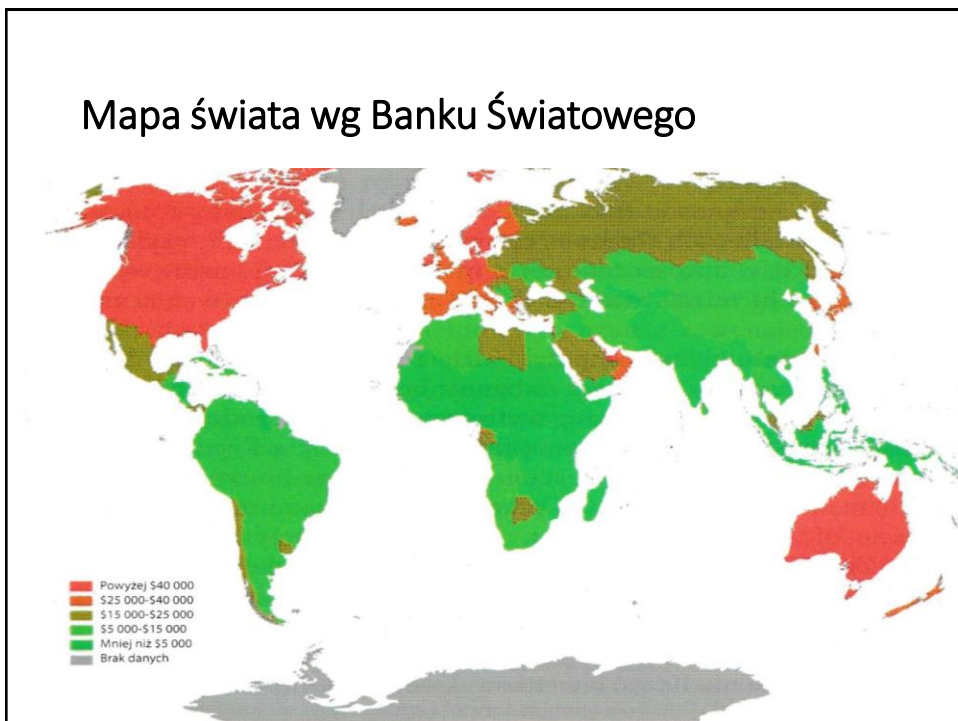
9

10

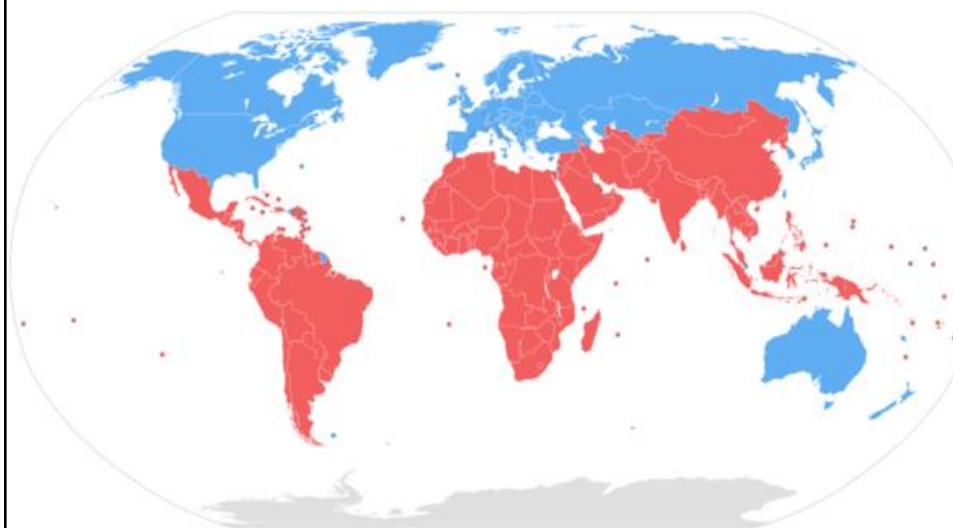

11

12

bogata Północ i biedne Południe

13

Trochę danych

Kraje	BOGATE	BIEDNE
Liczba ludności (mln.)	742	2493
Dochód narodowy na jednego mieszkańca (dol.)	12 960	270
Udział rolnictwa w Produkcie krajowym (%)	3	38
Zużycie energii na jednego mieszkańca (t)	5,0	0,3
Ludność czynna zawodowo (%)		
- rolnictwo	7	72
- handel i usługi	60	15
Ludność miejska (%)	75	22
Przeciętny przyrost naturalny (%)	0,6	1,9
Przeciętne trwanie życia (lata)	76	61

14

Trochę danych

PKB per capita	Państwa najbogatsze	Państwa najbiedniejsze
	1. Luksemburg – 80 471 dol.	1. Burundi – 680 dol.
	2. Irlandia – 44 087 dol.	2. Malawi – 706 dol.
	3. Norwegia – 43 574 dol.	3. Jemen – 759 dol.
Edukacja	Państwa o najwyższej liczbie studentów w szkolnictwie wyższym	Państwa o najmniejszej liczbie umiejącej pisać i czytać
	1. Kanada	1. Niger – 17,6%
	2. USA	2. Burkina Faso – 26,6%
	3. Australia	3. Sierra Leone – 29,6%
Przeciętna długość życia	Państwa zamożne	Państwa biedne
	1. Singapur – 81,7 lat	1. Suazi – 32,6 lat
	2. Japonia – 81,2 lat	2. Botswana – 33,7 lat
	3. Szwajcaria – 80,5 lat	3. Angola – 38,6 lat
Liczba ludności w przeliczeniu na jednego lekarza	Włochy, Izrael	Czad, Erytrea, Gambia, Indonezja, Malawi, Nepal, Bangladesz, Sri Lanka, Filipiny – po 50 tys. osób
Liczba zgonów na 1000 urodzeń żywych	Najniższa	Najwyższa
	Singapur – 2,29	Angola – 185,3
	Szwecja – 2,76	Sierra Leone – 160,3
	Japonia – 3,24	Afganistan – 160,2

15

Inne wskaźniki rozwoju państw

ekonomiczne

PKB per capita

Udział usług

Stopa bezrobocia

społeczne

Udział analfabetyzmu

Wydatki państwa na edukację

Liczba ludności na 1 lekarza

Dostęp do wody pitnej

demograficzne

Śr. Długość życia

Przyrost naturalny

Struktura wiekowa społeczeństwa

16

Cechy charakterystyczne

Bogata Północ to kraje

- demokratyczne,
- uprzemysłowione,
- zurbanizowane,
- kapitalistyczne,
- których społeczeństwa starzeją się.

Biedne Południe to kraje :

- rolniczo zacofane,
- o znacznym wzroście demograficznym,
- o dużym bezrobociu, szczególnie wśród młodych ludzi,
- często rządzone przez dyktatury,
- nękane wojnami domowymi,
- o wysokim zadłużeniu.

Definicje

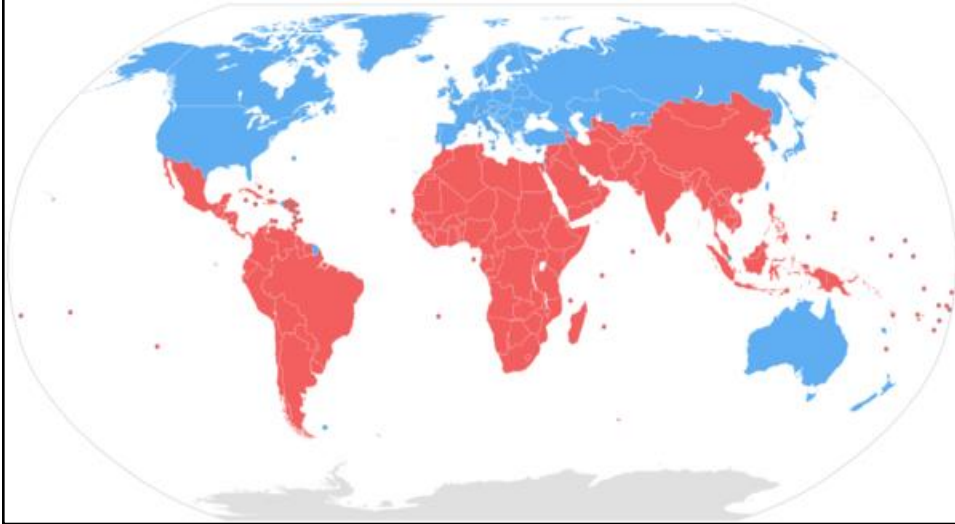
Kraj bogaty

- kraj, w którym są wystarczające środki materialne, wielu ludzi żyje w dobrobycie, a większość żyje powyżej poziomu minimum egzystencji

Kraj biedny

- kraj, w którym brakuje wystarczających środków materialnych, mało ludzi żyje w dobrych warunkach materialnych, a wielu żyje poniżej poziomu minimum egzystencji.

bogata Północ i biedne Południe

19

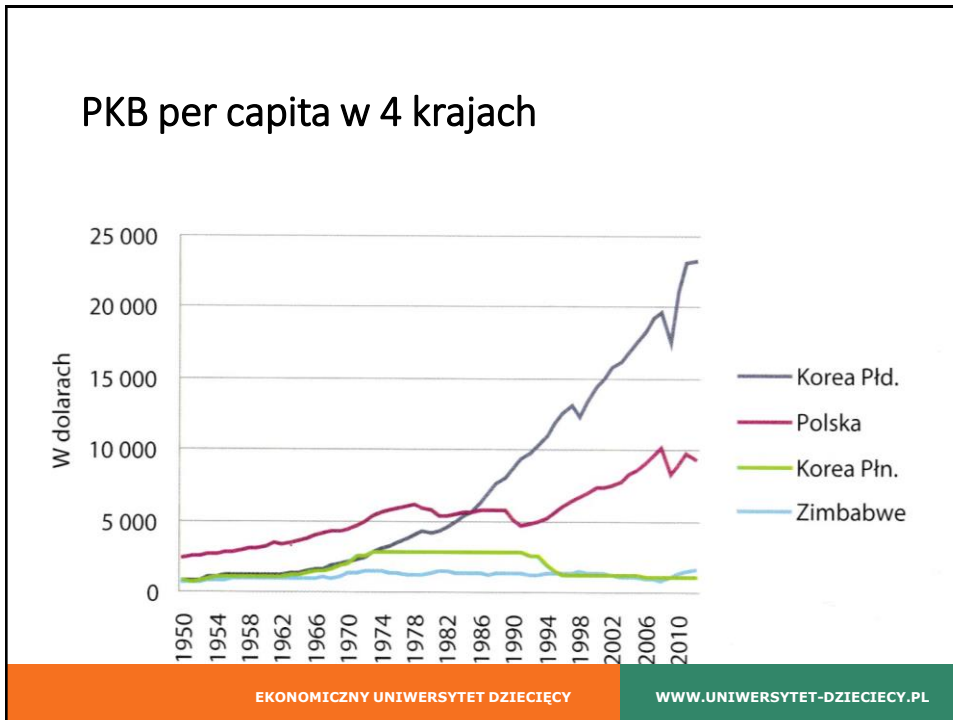
Przyczyny problemów Biednego Południa

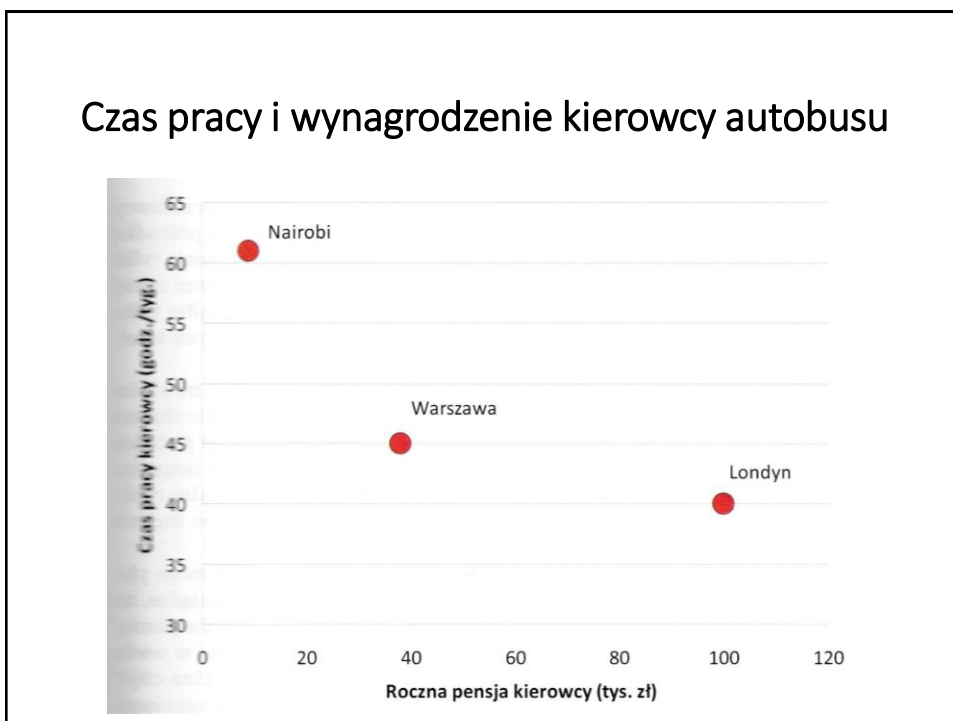
EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

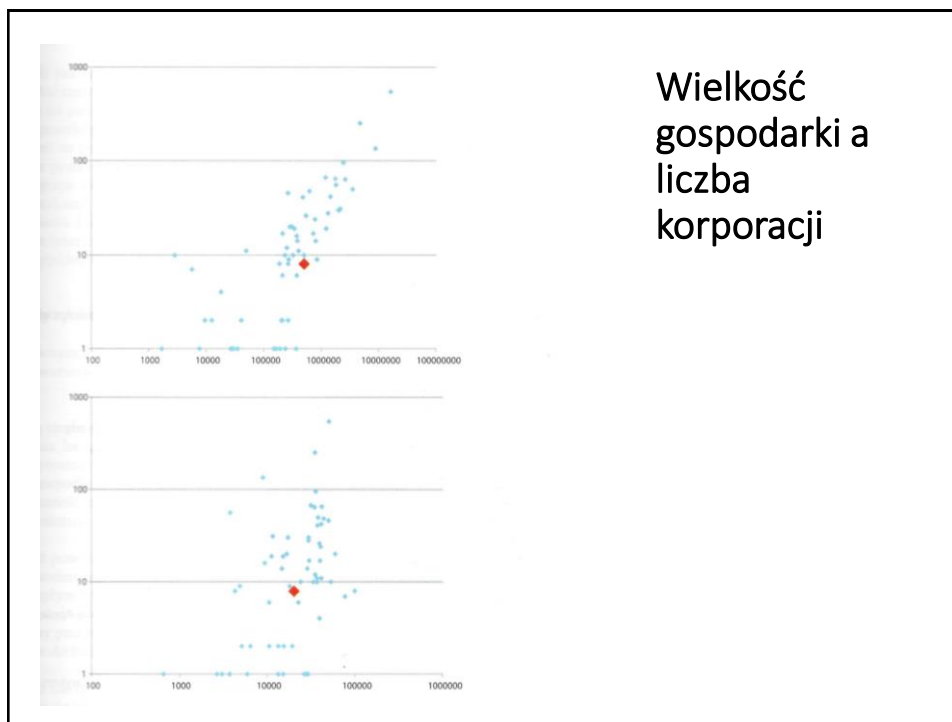
20

21

22

23

Przychody podatkowe państw i przychody korporacji w 2016 r. (w mld dol.)				
Państwo/firma	Przychody	Państwo/firma	Przychody	
1 USA	3363	27 Szwajcaria	216	
2 Chiny	2465	28 Berkshire Hathaway (US)	211	
3 Japonia	1696	29 Indie	200	
4 Niemcy	1507	30 Norwegia	200	
5 Francja	1288	31 McKesson (US)	192	
6 Wlk. Brytania	996	32 Rosja	187	
7 Włochy	843	33 Austria	187	
8 Brazylia	632	34 Turcja	184	
9 Kanada	595	35 Samsung Electronics (KR)	177	
10 Walmart (US)	482	36 Glencore (CH/GB)	170	
11 Hiszpania	461	37 ICBC (CN)	167	
12 Australia	421	38 Daimler (DE)	166	
13 State Grid (CN)	330	39 UnitedHealth Group (US)	157	
14 Holandia	323	40 Dania	157	
15 Korea Płd.	304	41 EXOR Group (IT/NL)	154	
16 China National Petroleum (CN)	299	42 CVS Health (US)	153	
17 Sinopec Group (CN)	294	43 General Motors (US)	152	
18 Royal Dutch Shell (NL/GB)	272	44 Vitol (NL/CH)	152	
19 Szwecja	248	45 Ford Motor (US)	151	
20 Exxon Mobil (US)	246	46 China Construction Bank (CN)	150	
21 Volkswagen (DE)	237	47 Arabia Saudyjska	150	
22 Toyota Motor (JP)	237	48 AT&T (US)	147	
23 Apple (US)	234	49 Total (FR)	143	
24 Belgia	232	50 Hon Hai Precision (Tajwan)	141	
25 BP (GB)	226			
26 Meksyk	224			

24

Przychody podatkowe państw i przychody korporacji w 2016 r. (w mld dol.)					
Państwo/firma	Przychody	Państwo/firma	Przychody		
51	General Electric (US)	140	77	HP (US)	103
52	CSCEC (CN)	139	78	Assicurazioni Generali (IT)	103
53	AmerisourceBergen (US)	136	79	Cardinal Health (US)	103
54	Agricultural Bank of China	133	80	BMW (DE)	102
55	Verizon (US)	132	81	Express Scripts Holding (US)	102
56	Chevron (US)	131	82	Nissan Motor (JP)	102
57	E.ON (DE)	130	83	China Life Insurance	101
58	AXA (FR)	129	84	J.P. Morgan Chase (US)	101
59	Indonezja	129	85	Koch Industries (US)	100
60	Finlandia	128	86	Gazprom (RU)	99
61	Allianz (DE)	123	87	China Railway Engineering	99
62	Bank of China	122	88	Petrobras (BR)	97
63	Honda Motor (JP)	121	89	Schwarz Group (DE)	97
64	Cargill (US)	120	90	Trafigura Group (NL/Singapur)	97
65	Japan Post Holdings	119	91	Nippon Telegraph and Telephone	96
66	Costco (US)	116	92	Boxing (US)	96
67	Argentyna	116	93	Wenezuela	96
68	BNP Paribas (FR)	112	94	China Railway Construction	95
69	Fannie Mae (US)	111	95	Microsoft (US)	94
70	Ping An Insurance (CN)	110	96	Bank of America Corp. (US)	93
71	Kroger (US)	109	97	ENI (IT)	93
72	Societe Generale (FR)	108	98	Grecja	93
73	Amazon.com (US)	107	99	Nestle (CH)	92
74	China Mobile Communications	106	100	Wells Fargo (US)	90
75	SAIC Motor (CN)	105			
76	Walgreens Boots Alliance (US)	104			

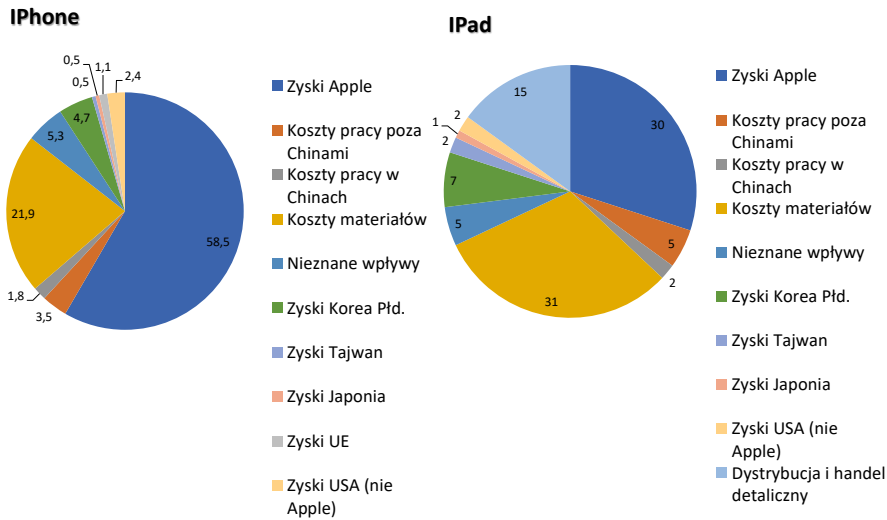
Źródło: Obliczenia autorów na podstawie danych za 2016 r. z Forbes, Fortune i CIA The World Factbook 2017

25

26

Struktura ceny produktów Apple

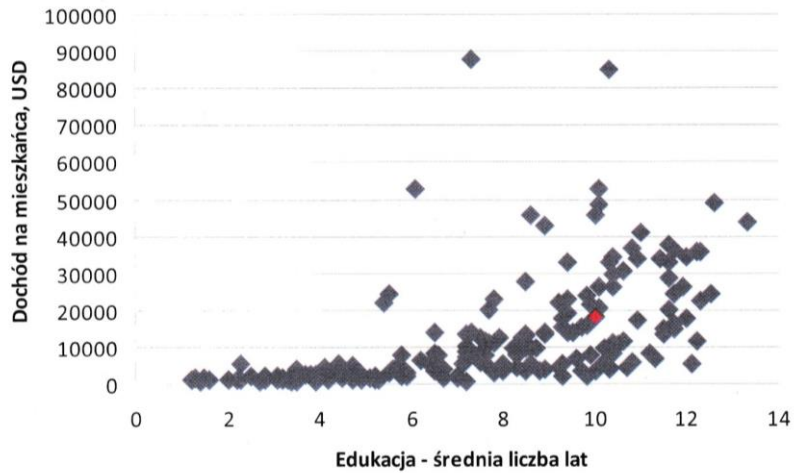
27

Liderzy po względem jakości instytucji, przepisów prawa, innowacyjności itp.

Doing Business Banku Światowego	Globalny ranking konkurencyjności Forum Ekonomicznego w Davos
Singapur	Szwajcaria
Hongkong	Singapur
Nowa Zelandia	Finlandia
Stany Zjednoczone	Niemcy
Dania	Stany Zjednoczone
Malezja	Szwecja
Korea Południowa	Hongkong
Gruzja	Holandia
Norwegia	Japonia
Wielka Brytania	Wielka Brytania
Polska	Polska

28

Zamożność kraju a poziom edukacji

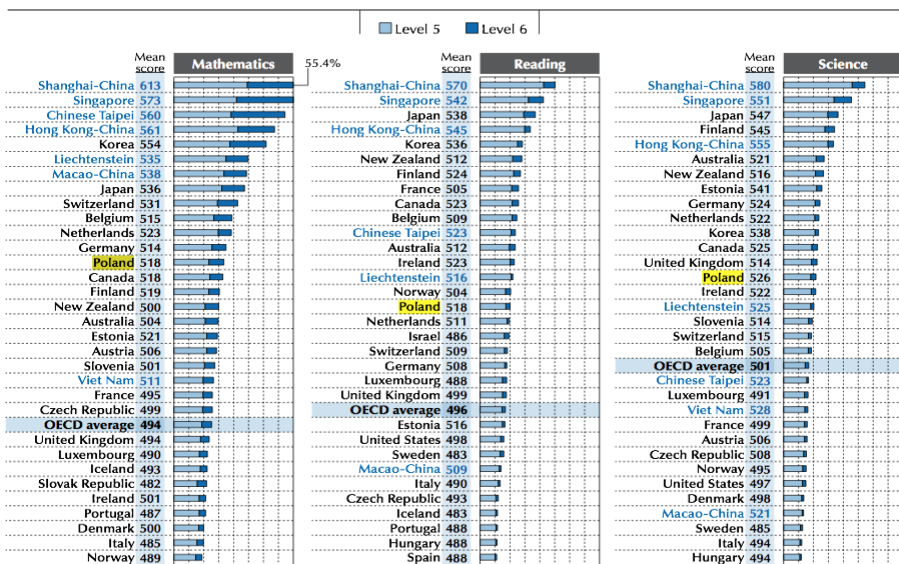

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

29

Wyniki młodzieży w testach PISA

30

Umiejętność tworzenia nowych modeli biznesowych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii ICT

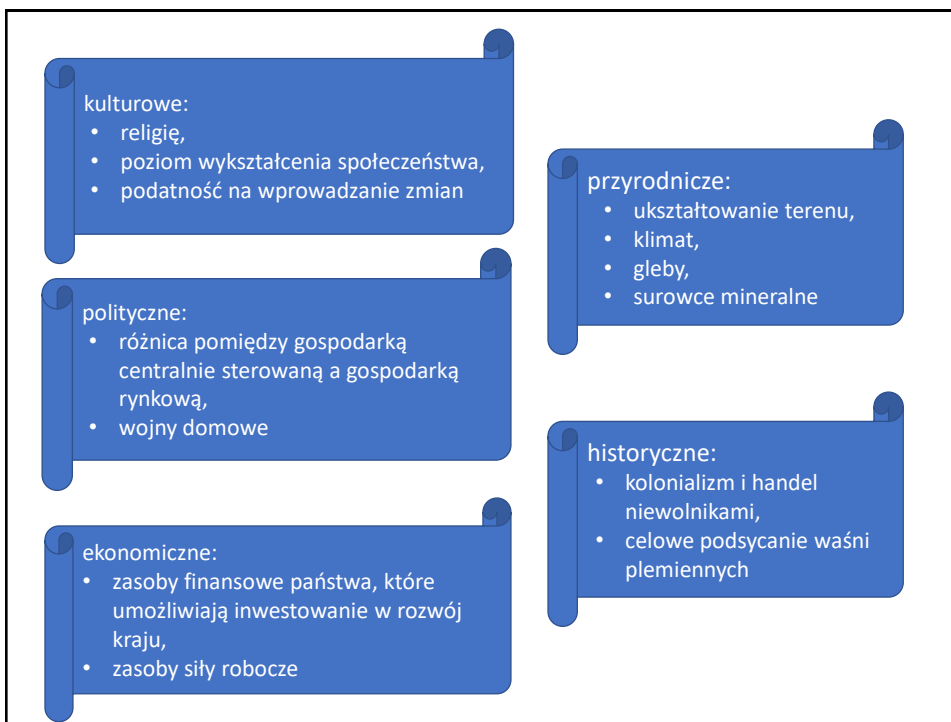
Finlandia	1	USA	15
Wielka Brytania	2	Dania	16
Korea Południowa	3	Szwajcaria	17
Szwecja	4	Hongkong	18
Singapur	5	Niemcy	19
Estonia	6	Izrael	20
Holandia	7	Węgry	71
Luksemburg	8	Czechy	84
Francja	9	Kazachstan	90
DEA	10	Albania	91
Katar	11	Argentyna	92
Malezja	12	Gujana	93
Norwegia	13	Bułgaria	94
Malta	14	Polska	95

31

Przyczyny problemów Biednego Południa

32

33

Kluczowe czynniki

- Stabilne państwo, prawo oparte na prywatnej własności;
- Otwarcie na wymianę i konkurencję międzynarodową;
- Kapitał ludzki;
- Kapitał relacji;
- Kapitał finansowy;
- Wizja i strategia rozwoju.

34

WZROST I ROZWÓJ gospodarczy

35

Co świadczy, że człowiek rośnie?

- Wzrost ?
- Waga ?
- Numer buta ?
- Rozmiar ubrań ?
- Prędkość biegu na 100m?
- Długość skoku w dal ?

Co świadczy, że człowiek się rozwija?

- Nabywanie nowych cech
 - szybsze czytanie - liczba przeczytanych książek ?
- Zanikanie pewnych właściwości
 - zanik gaworzenia na rzecz ładnego wystawiania się ?
- Zmiany psychiki
 - empatia - liczba spełnianych dobrych uczynków?, liczba przyjaciół ?

36

Co świadczy, że człowiek rośnie?

Co świadczy, że człowiek się rozwija?

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

37

Kiedy sektor bankowy....

rośnie to....

- Rośnie liczba przedsiębiorstw
- Rośnie PKB
- Rośnie wartość majątku

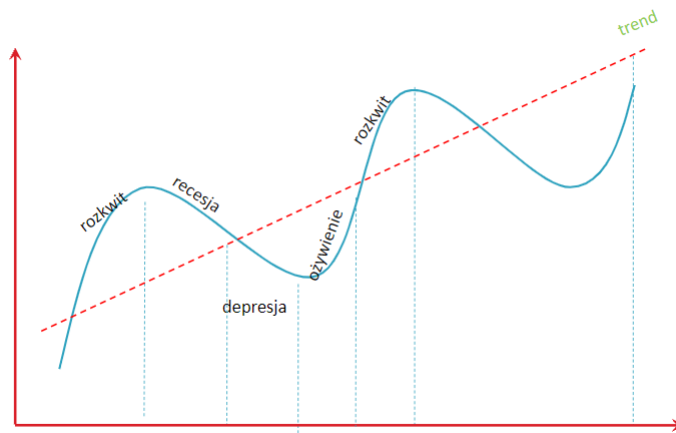
rozwija się to....

- Firmy oferują coraz nowsze produkty
- Firmy poznają swojego klienta coraz lepiej
- Produkty są coraz bardziej zróżnicowane i dopasowane do potrzeb klientów
- Jakość życia obywateli jest coraz wyższa

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

38

Cykl klasyczny

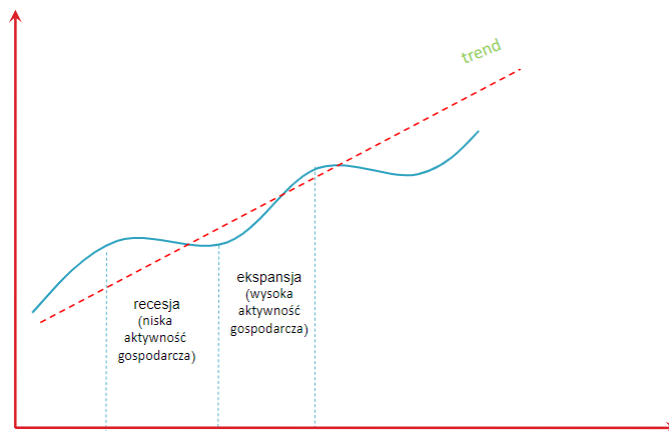

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

39

Cykl współczesny

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

40

Wzrost a rozwój gospodarczy

Celem rozwoju gospodarczego jest nie tylko wzrost produkcji, ale i **coraz lepsze zaspokojenie potrzeb gospodarczych społeczeństwa.**

Rozwój gospodarczy nie może istnieć bez wzrostu.

Wzrost bez rozwoju tak !!!

Bariery wzrostu gospodarczego i rozwoju

Czynniki w PL

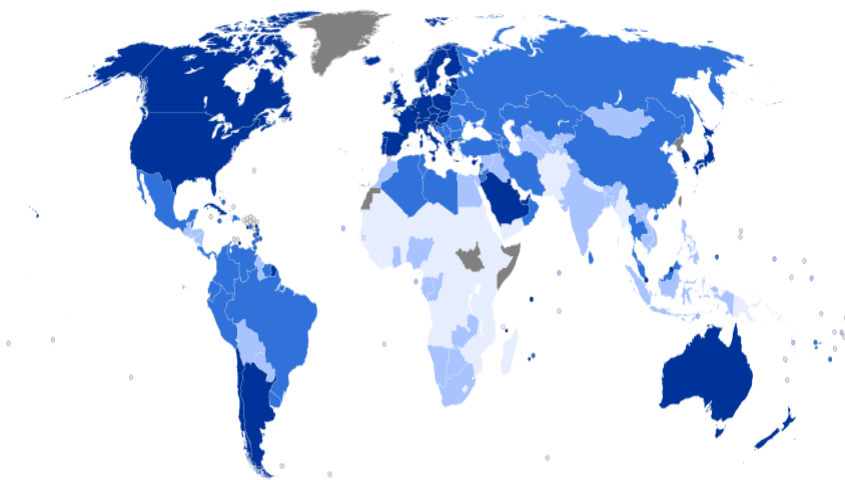

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

45

Indeks rozwoju społeczeństwa (2013)

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

46

Bogactwo to nie wszystko –
liczy się zadowolenie z życia

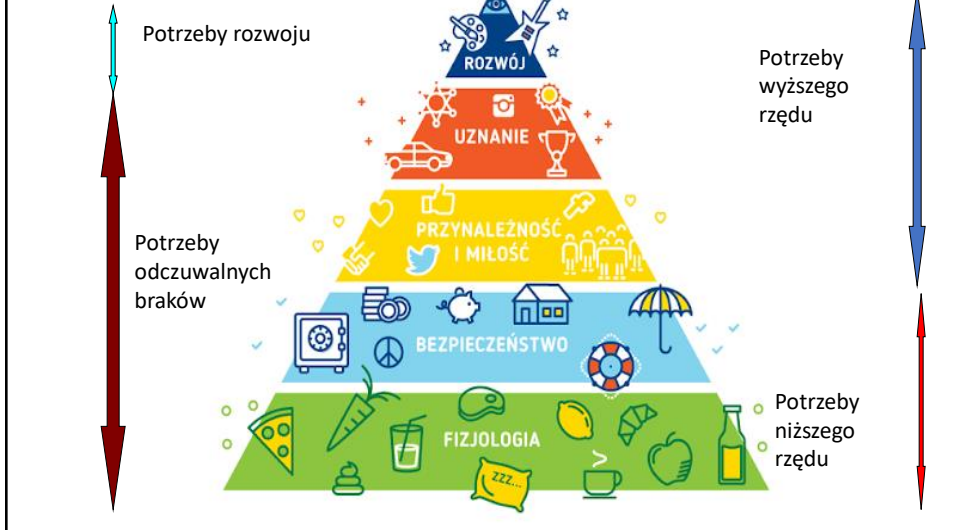
47

Potrzeby ludzkie

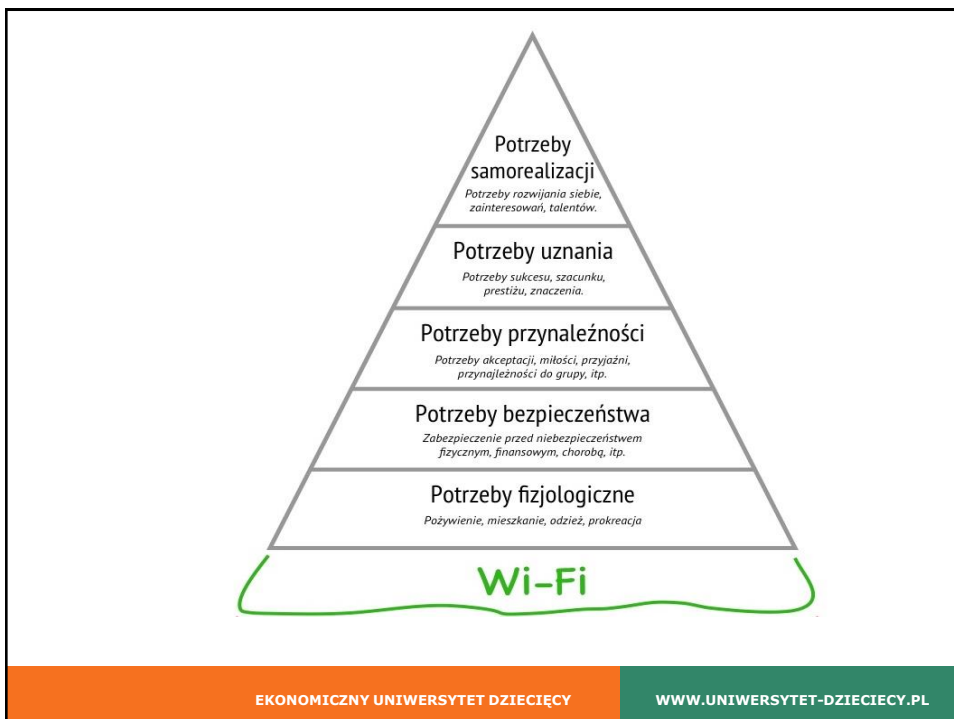
- **Potrzeba to:**
- Brak czegoś, co jest niezbędne człowiekowi do życia i rozwoju

48

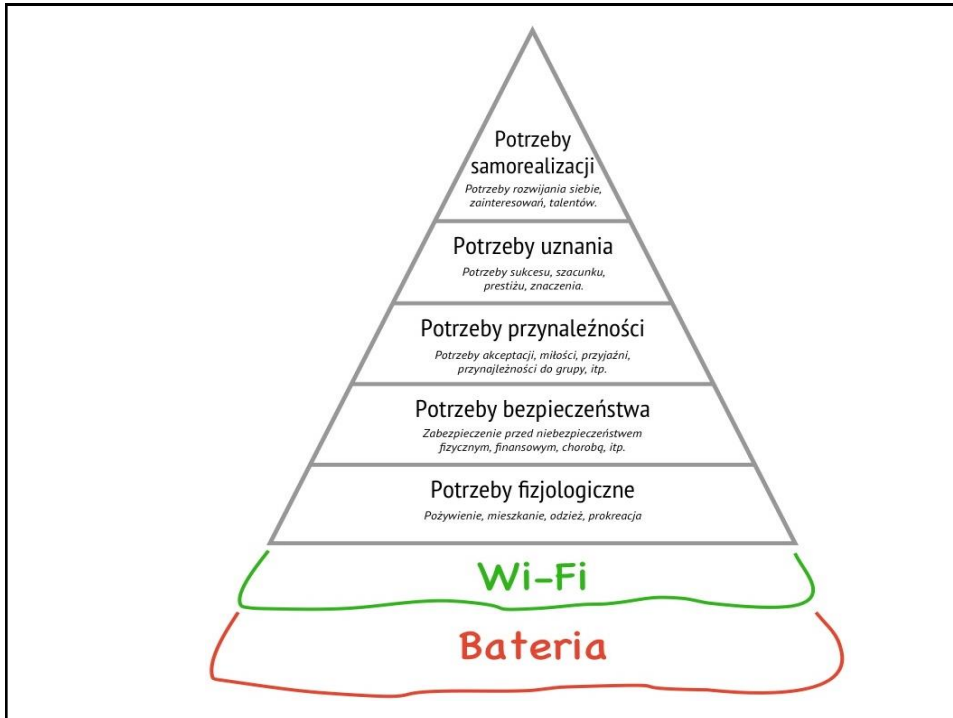
Hierarchia potrzeb A. Maslowa

49

50

51

Na zmianę hierarchii potrzeb mają wpływ:

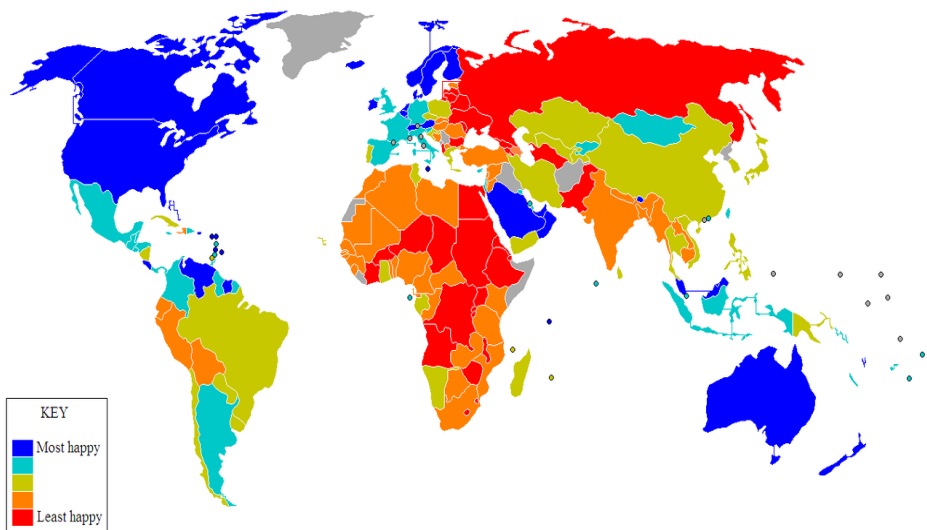
1.	1. wiek
2.	2. płeć
3.	3. wykształcenie
4.	4. tradycja
5.	5. religia
6.	6. dochody
7.	7. miejsce zamieszkania

52

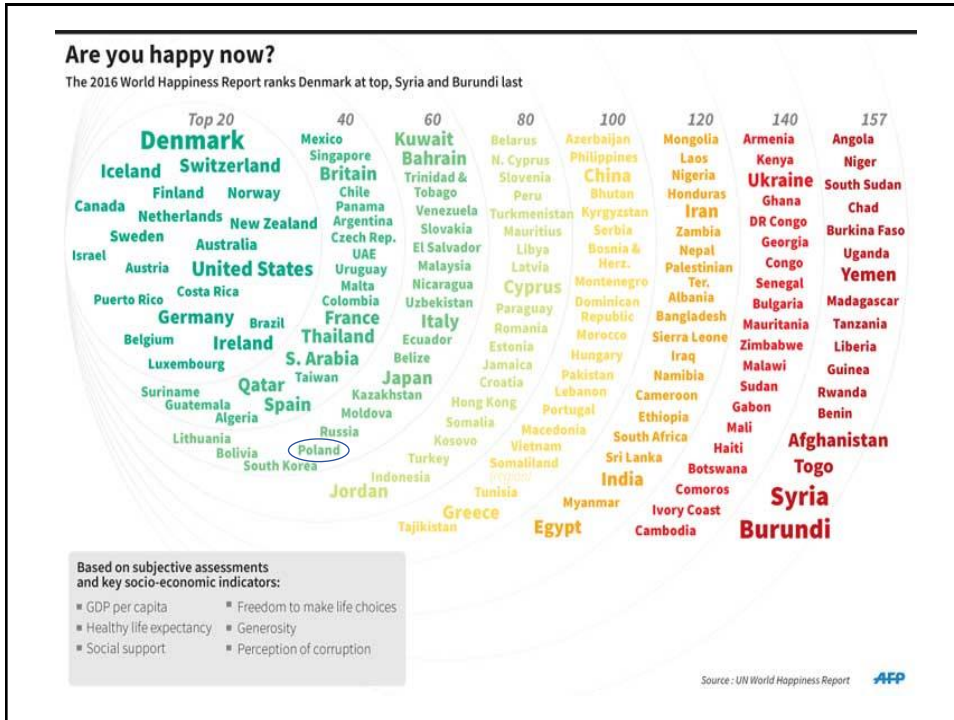
Co jest potrzebne do
zadowolenia z życia?

53

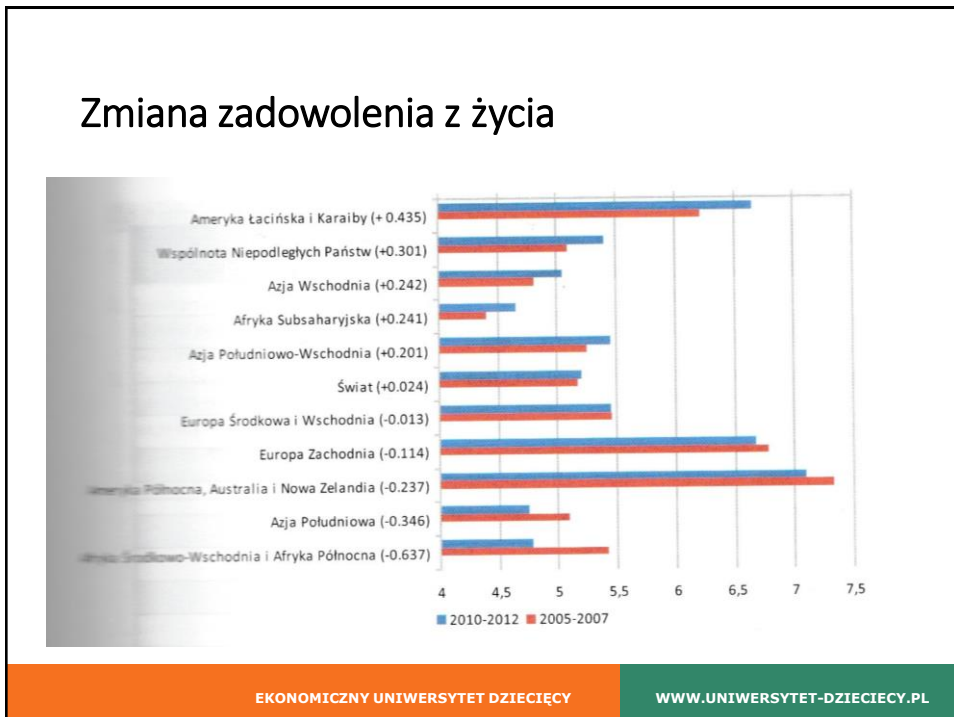
Ranking zadowolenia z życia

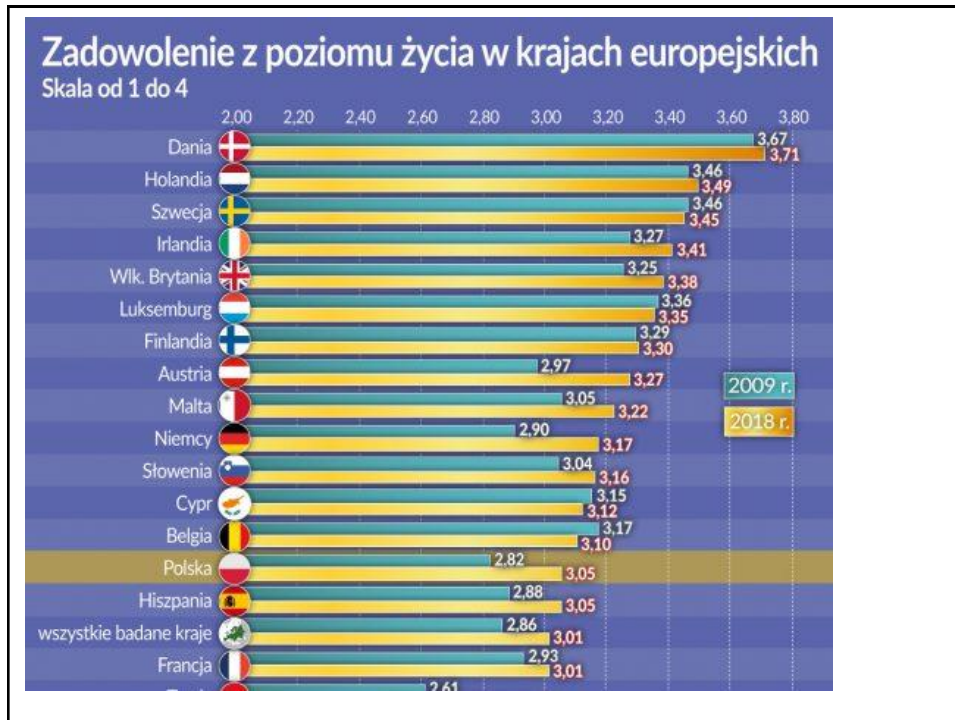
54

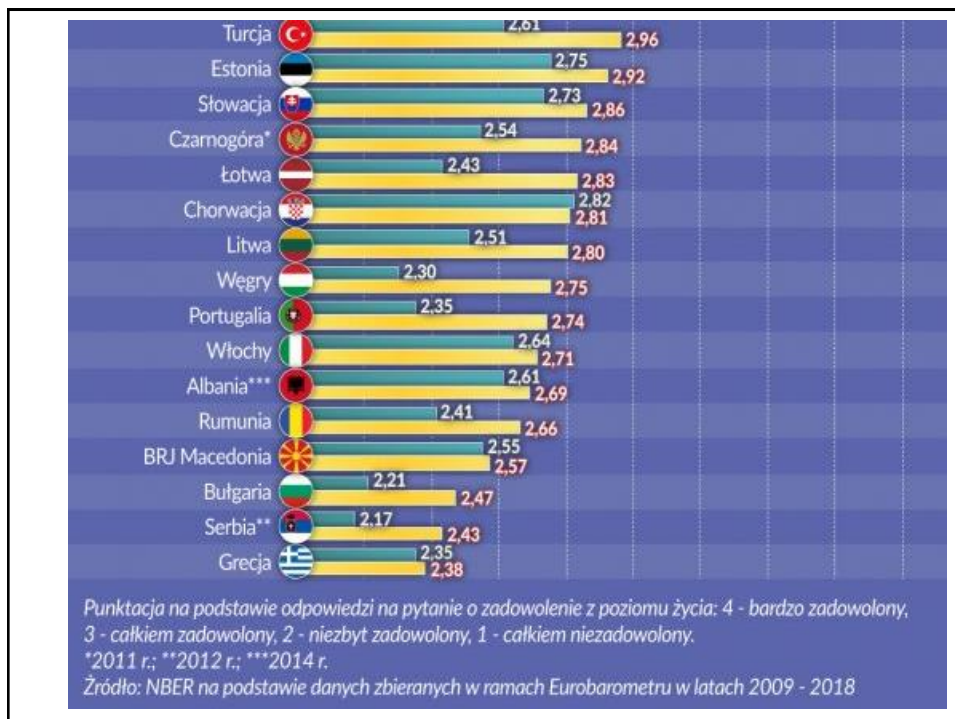
55

56

57

58

Podsumowanie

- Powszechnie stosowaną miarą wzrostu gospodarczego jest PKB.
- Wzrost gospodarczy nie stanowi synonimu dla rozwoju gospodarczego.
- Poszczególne składowe PKB dużo mówią o kondycji danej gospodarki, np. deficyt w obrotach handlowych oznacza, że kraj żyje ponad stan, musi się zadłużać lub jest niekonkurencyjny w wymiarze handlowych.

Zanim pójdziemy do domu...

Pytania na koniec

????:

1. ????
2. ????
3. ???????

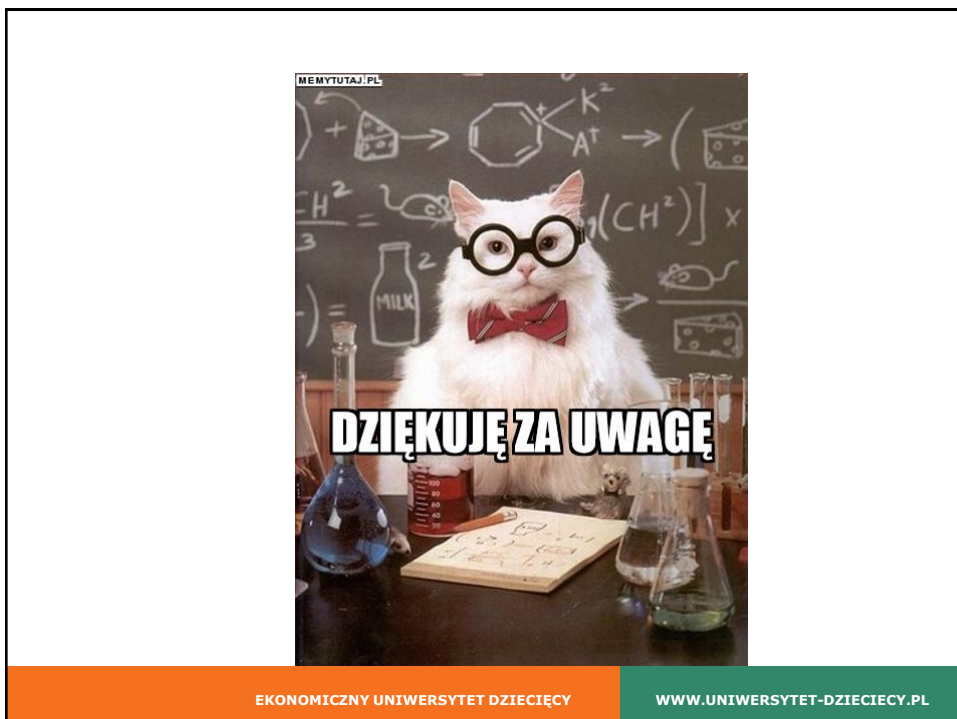
????:

1. ????
2. ????
3. ???????

????:

1. ????
2. ????
3. ???????

61

62